

Sygn. akt II Ka 49/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu – II Wydział Karny, w składzie:

Przewodniczący	-	SSO Jacek Klęk
Protokolant	-	sekr. sąd. Monika Wlazła

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Sieradzu Ryszarda Kostrzewy, po rozpoznaniu dnia 26 III 2014 r. sprawy: **H. R.** obwinionego o czyn z art. 43 ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, na skutek apelacji obwinionego od wyroku Sądu Rejonowego w Łasku z 27 sierpnia 2013 r. w sprawie II W 177/13,

na podstawie art. 437§1 i §2 kpk, art. 440 kpk w zw. z art. 438 pkt 1 kpk w zw. z art. 109§1 i §2 kpw a także art. 634 kpk w zw. z art. 118§2 kpw

- 1) uchyla zaskarżony wyrok w całości i H. R. uniewinnia od dokonania zarzucanego mu czynu;
- 2) kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt II Ka 49/14

UZASADNIENIE

H. R. wnioskiem o ukaranie złożonym przez Komendanta Powiatowego Policji w Ł. został obwiniony o to, że:

- w dniu 24 maja 2013 roku o godz. 19:50 w miejscowości S. ul. (...) wbrew przepisom ustawy usiłował spożywać alkohol w postaci piwa w rejonie sklepu,

co zakwalifikowano jako wykroczenie z art. 43 ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Wyrokiem z 27 sierpnia 2013 r. w sprawie II W 177/13 Sąd Rejonowy w Łasku H. R. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu wykroczenia z tym, iż przyjął, że wyczerpuje on dyspozycję art. 43¹ ust. 1 i 2 ustawy z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr. 70 poz. 473 ze zm.) i za to na podstawie art. 43¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wymierzył mu karę 100 (sto) złotych grzywny. Nadto obciążył obwinionego opłatą od kary w wysokości 30 (trzydziestu) złotych i zryczałtowanymi wydatkami postępowania w kwocie 100 (stu) złotych.

Apelację od wyroku wywiódł obwiniony, zaskarżając wyrok w całości a z jej treści można wywnioskować, że skarżący zarzuca rozstrzygnięciu:

- 1) błąd w ustaleniach faktycznych, poprzez nie ustalenie istotnej dla sprawy okoliczności mówiącej o zawartości alkoholu w spożywanym przez niego w dniu zdarzenia piwie;

2) naruszenie przepisów postępowania tj. art. 8 kpw w zw. z art. 4 kpk poprzez nieprzeprowadzenie przez Sąd I Instancji dowodów przemawiających na korzyść obwinionego;

3) naruszenie przepisów postępowania tj. art. 8 kpw w zw. z art. 7 kpk poprzez dowolne uznanie niekonsekwentnych zeznań funkcjonariuszy policji za wiarygodne, podczas gdy nie wykazali oni czy spożywany przez obwinionego alkohol był w puszcze czy w butelce. Nadto skarżący zarzucił Sądowi I instancji, iż całkowicie pominął zagadnienie jego stanu zdrowia, które uniemożliwia mu spożywanie alkoholu oraz okoliczność, iż na miejsce zdarzenia dojechał samochodem więc sprzecznym z logiką jest by spożywał alkohol.

W petitum apelacji skarżący wniósł o zmianę wyroku Sądu Rejonowego w Łasku i umorzenie postępowania ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja, choć nietrafna co do istoty musiała skutkowa

uchyleniem zaskarżonego wyroku i uniewinnieniem H. R. od zarzucanego mu czynu, a to uwagi na fakt, iż utrzymanie wyroku w mocy byłoby rażąco niesprawiedliwe.

Na wstępie należy podkreślić, iż zgodnie z treścią art. 82§1 kpw do postępowania w sprawach o wykroczenia ma odpowiednio zastosowanie przepis art. 413§1 i 2 kpk, który nakłada na sąd określone obowiązki przy sporządzaniu wyroku skazującego. I tak, na zasadzie art. 413§2 pkt. 1 kpk w zw. z art. 82§1 kpw każdy wyrok skazujący powinien zawierać dokładne określenie przypisanego oskarżonemu czynu oraz jego kwalifikację prawną, przy czym dokładny opis czynu to taki, który zawiera wszystkie ustawowe znamiona czynu zabronionego. Jest to jeden z warunków przesądzających o prawidłowości lub nie wydanego przez sąd orzeczenia. Jeżeli zatem przypisany oskarżonemu czyn nie odzwierciedla wszystkich zachowań składających się na znamiona danego czynu zabronionego, tym samym uznać należy, iż czyn sprawcy nie jest czynem zabronionym, a w konsekwencji – orzeczenie wydano z obrazą prawa materialnego (art. 109§2 kpw w zw. z art. 438 pkt. 1 kpk). Z uwagi na to, że wyrok ma samodzielny byt prawny (uzasadnienie bowiem nie zawsze jest sporządzane), z jego treści musi wyraźnie i jasno wynikać jakimi zachowaniami oskarżony wyczerpał znamiona przestępstwa lub wykroczenia.

Przenosząc uwagi natury ogólnej na grunt niniejszej sprawy niniejszej należy skonstatować, iż Sąd I instancji w opisie czynu przypisanego H. R. nie przytoczył wszystkich znamion zawartych zarówno w art. 43¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Nadto nie zdefiniował na czym w jego przekonaniu polegało usiłowanie dokonania zarzucanego czynu przemilczając przy tym istnienie art. 11§1 kw. Przywołany przez Sąd meriti przepis art. 43¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest wyłącznie norma określającą dopuszczalność karania za usiłowanie – konieczną z uwagi na brzmienie art. 11§2 kw. Norma z art. 43¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nie może być zatem samodzielną podstawą do ukarania, gdyż taką jest art. 11§1 kw w zw. z art. 43¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Przypisując obwinionemu dokonanie wykroczenia w formie stadialnej usiłowania Sąd Rejonowy nie wskazał powodów, dla których H. R. nie dokonał czynu, zwłaszcza zaś czy nastąpiło to z przyczyn zależnych od obwinionego. Skoro więc opis czynu nie zawiera wszystkich, określonych przez prawo materialne znamion od których zależy karalność danego zachowania, to tym samym Sąd Rejonowy wydając wyrok skazujący zasadniczo naruszył prawo materialne. To, że Sąd dokonał określonych ustaleń faktycznych w uzasadnieniu jest bez znaczenia bowiem, zachowania będące podstawą ukarania sprawcy muszą znajdować się w wyroku, nie zaś w jego uzasadnieniu.

Treścią art. 43¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest spożywanie napojów alkoholowych wbrew zakazom enumeratywnie określonym w art. 14 tej ustawy. Chodzi zatem o pełne respektowanie zakazu spożywania alkoholu w miejscach do tego nie przeznaczonych. Zgodnie z art. 14 ust. 2a ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zabrania się spożywania napojów alkoholowych na ulicach, placach i

w parkach z wyjątkiem miejsc przeznaczonych do ich spożycia na miejscu, w punktach sprzedaży tych napojów, co w konsekwencji prowadzi do konstatacji, iż zawarty w opisie czynu zwrot „w rejonie sklepu” nie sposób potraktować jako znamię czynu zabronionego, od którego zależy karalność danego postępowania. Przedmiotem ochrony art. 43¹ jest bowiem zagwarantowanie spożywania alkoholu zgodnie z wymaganiami określonymi w przedmiotowej ustawie.

Kolejna przesłanka wykroczenia opisanego w ww. artykule polega na „spożywaniu” napojów alkoholowych, przez co należy rozumieć „picie alkoholu”, nie zaś pozorowanie, markowanie picia. Natomiast usiłowanie popełnienia wykroczenia, zgodnie z art. 11§1 kw zachodzi wówczas gdy sprawca w zamiarze popełnienia czynu zabronionego swoim zachowaniem bezpośrednio zmierza do jego popełnienia, które jednak nie następuje. Usiłowanie będzie zatem polegało na sytuacji, gdy po odpieczętowaniu butelki (bądź puszki) z napojem alkoholowym sprawca będzie próbował napić się (np. będzie kierował szyjkę butelki do ust), jednak spożycie zostanie z jakichś powodów udaremnione.

Konkludując – Sąd I instancji przyjmując, że czyn obwinionego podlega kwalifikacji z art. 43¹ ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nie dostrzegł tego, iż opis zarzucanego mu czynu nie zawiera znamion czynu zabronionego, tego, że zwrot „w rejonie sklepu” zawarty w opisie nie różniznacznym z miejscem nieprzeznaczonym do spożywania alkoholu, jakie konkretne zachowania obwinionego były zachowaniami prawnie relewantnymi, dlaczego nie doszło do dokonania czynu i czy okoliczność ta była od obwinionego zależna, czy też nie. W rezultacie Sąd dopuścił się naruszenia prawa materialnego. Nie sposób bowiem przyjąć, by przypisany obwinionemu czyn był czynem zabronionym przez ustawę. Pomimo tego, iż Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w treści uzasadnienia, to brak ich w wyroku.

Stwierdziwszy powyższe Sąd Odwoławczy, z uwagi na to, że apelacja została wniesiona wyłącznie przez obwinionego, na mocy art. 109§2 kpw w zw. z art. 434§1 kpk i w zw. z art. 443 kpk zmuszony był do rozstrzygnięcia wyłącznie na jego korzyść. Przy braku środka odwoławczego na niekorzyść, sytuacja obwinionego w postępowaniu odwoławczym (i ewentualnym postępowaniem ponownym przed sądem I instancji) nie może ulec pogorszeniu. Sąd Odwoławczy nie może dokonać nowych ustaleń faktycznych, choćby przez zmianę lub „dookreślenie” opisu czynu z uwagi na regułę sformułowaną w art. 434§1 kpk [vide: wyrok Sądu Najwyższego z 22 lutego 2007 r. w sprawie V KK opubl. Prokuratura i Prawo 2007/6/23]. Stwierdzając powyższe Sąd Okręgowy na zasadzie art. 437§1 i 2 kpk, art. 440 kpk w zw. z art. 438 pkt. 1 kpk w zw. z art. 109§1 i 2 kpw uchylił zaskarżony wyrok i uniewinnił obwinionego od dokonania zarzucanego mu czynu.

Odnosząc się do pozostałych zarzutów apelacji, wskazać należy, iż ich rozpoznanie stało się bezprzedmiotowe dla dalszego toku postępowania i dlatego też Sąd Okręgowy – w myśl art. 436 kpk w zw. z art. 109§2 kpw – ograniczył rozpoznanie środka odwoławczego, wyłącznie do uchybienia związanego z naruszeniem przez Sąd I art. 43¹ ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 11 kw.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 634 kpk w zw. z art. 118§2 kpw obciążając nimi Skarb Państwa z uwagi na uniewinnienie obwinionego.